

Lublin, 16 grudnia 2024 r.

Prof. dr hab. Jolanta Skorek-Münch

Dziedzina sztuki

Dyscyplina – sztuki muzyczne

Uniwersytet Rzeszowski

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
dr Dominiki Glapiak-Pilasiewicz
w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie – sztuki muzyczne**

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku Pismo Sekretarza Komisji Habilitacyjnej - dr hab. Elżbiety Pasierowskiej, dotyczące Uchwały nr 146/2024 Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 30 września 2024 w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego **dr Dominiki Glapiak-Pilasiewicz**. Do nadesłanego przez Panią Sekretarz Komisji pisma w sprawie nadania mi funkcji recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym została dołączona stosowna dokumentacja, zgodnie z art. 221 ust. 5 w związku z art. 178 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zw. z § 20 ust. 1 Procedury dotyczącej czynności w przewodach doktorskich oraz w postępowaniu w sprawie nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego (...)

Uzyskanie stopnia doktora

Pani Dominika Glapiak-Pilasiewicz uzyskała stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka 17 października 2016 roku. Wydział Instrumentalny Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie nadał jej stopień doktora na podstawie rozprawy doktorskiej „**Koncert podwójny – elementy współpracy solistów i orkiestry**” (promotor: prof. dr hab. Anna Prabucka-Firlej).

Przebieg pracy zawodowej

Habilitantka rozpoczęła pracę w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w r. 2009. Jednocześnie podjęła 2-letnie studia podyplomowe pod kierunkiem prof. Diny

Yoffe w Internationale Musikakademie Anton Rubinstein für Klavier und Kammermusik w Düsseldorfie, gdzie pracowała nad repertuarem solowym i zarazem miała okazję uprawiania kameralistyki ze skrzypkami z klasy prof. Michaela Vaimana. Dodatkowo, w 2009 r. ukończyła studia licencjackie w Gdańskiej Wyższej Szkole Administracji (obecnie Gdańska Szkoła Wyższa) na kierunku Integracja europejska.

W roku 2007, będąc jeszcze studentką w Akademii Muzycznej w Gdańsku, podjęła także pracę w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Kazimierza Witkomirskiego w Elblągu, gdzie pracowała przez rok jako nauczyciel stażysta. Po uzyskaniu w 2009 roku stopnia tytułu magistra sztuki została zatrudniona na stanowisku asystenta przy Katedrze Kameralistyki Akademii Muzycznej w Gdańsku. Pracę rozpoczęła jako pianistka towarzysząca w klasie wybitnego skrzypka i pedagoga, prof. Konstantego Andrzeja Kulki i przez kolejnych 10 lat była wyłącznym pianistą w jego klasie, dzięki czemu opanowała rozległy i zróżnicowany repertuar skrzypcowy. Niemal od początku swojej pracy p. dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz prowadziła zespoły kameralne. Obecnie prowadzi własną klasę kameralistyki, która liczy w jednym roku akademickim około 8 różnorodnych zespołów. Współpracuje także jako pianistka z kilkoma pedagogami skrzypiec (dr hab. Anna Wandtke-Wypych, dr hab. Robert Kwiatkowski, dr hab. Andrzej Kacprzak) oraz w klasie śpiewu z prof. dr hab. Bożeną Harasimowicz. Pozwala to postrzegać Habilitantkę jako artystkę o szerokich horyzontach i niepodważalnych kompetencjach.

Osiągnięcia artystyczne

Jako osiągnięcie artystyczne kandydatka wskazała dwie opublikowane płyty CD, będące efektem fascynacji i długotrwałych przemyśleń: „My Story” (Accord ACD 322, wyd. 2023) oraz „Simon Laks – In Between” (Accord ACD 249-2, wyd. 2018). Druga z przywołanych płyt była współfinansowana z programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Muzyczny ślad” i przeszła procedurę oceniającą w Narodowym Instytucie Muzyki i Tańca. Obie płyty stanowią, w moim przekonaniu jako recenzentki, ważny wkład w rozwój dziedziny instrumentalistyka zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Płyta z utworami Simona Laks prezentuje następujące kompozycje, napisane w latach 1932-1964 (a więc reprezentatywne dla różnych faz dorobku tego bardzo ważnego kompozytora): trzyczęściowa Sonata for cello and piano (1932), także złożona z trzech części Polish suite for violin and piano (1935), Ballade Hommage à Chopin for piano (1949) oraz Concerto da camera for piano, 9 wind instruments and percussion (1964). Oprócz Dominiki Glapiak-Piłasiewicz jako współwykonawcy występują tutaj: Błażej Goliński – wiolonczela, Robert Kwiatkowski – skrzypce oraz zespół dęty w składzie: Dorota Kowalska – flet, piccolo, Alicja Szymczyk – obój, rożek angielski, Andrzej Wojciechowski – klarnet, Wojciech Koliński – klarnet, klarnet basowy, Mirosław Pachowicz – fagot, Ewa Naczek-Jankowska – fagot, kontrafagot, Zbigniew Kaliciński, Ewa Ciechańska – waltornie, Kamil Kruczkowski – trąbka i Mateusz Wiczyński – perkusja.

„My Story” jest doskonałym przykładem współpracy Habilitantki z wybitnym skrzypkiem Robertem Kwiatkowskim i przedstawia kompozycje Richarda Wagnera (Träume z cyklu

„Wesendonck Lieder”, oprac. na skrzypce i fortepian – Arthur Seybold), Ignacego Jana Paderewskiego (Sonata skrzypcowa a-moll op. 13), Johanna Sebastiana Bacha (Sarabande z Partity d-moll BWV 1004 na skrzypce solo, Edwarda Elgara (Sonata skrzypcowa e-moll op. 82) oraz Oliviera Messiaena (Pochwała nieśmiertelności Jezusa na skrzypce i fortepian z „Kwartetu na koniec czasu”).

Dzięki obszernej dokumentacji, jaką przygotowała Habilitantka, miałam okazję zapoznać się ze wskazanym przez nią osiągnięciem artystycznym, które oceniam bezdyskusyjnie bardzo wysoko. Niezwykle wartościowym przedsięwzięciem fonograficznym jest monograficzna płyta Simona Laksa. Ze spuścizny kompozytorskiej Szymona Laksa wybrano na niniejszą płytę dwa utwory z okresu przedwojennego i dwa utwory z okresu powojennego. Wszystkie cztery są przykładem połączenia polskiej tradycji i ducha francuskiego, przy czym oba komponenty współistnieją we wspólnie, prawdziwie europejskiej symbiozie. Na krążku znalazła się m. in. światowa premiera fonograficzna kompozycji *Concerto da camera* na fortepian, 9 instrumentów dętych oraz perkusję (1964). Muzykolodzy zaliczają twórczość Simona Laksa do nurtu neoklasycznego. Nawiązywał on do gatunków i form epoki baroku i klasycyzmu (symfonia, sonata, formy koncertowe). Konstrukcja jego utworów jest jasna i klarowna, nierzadko korzysta z faktury kontrapunktowej i typowych dla neoklasycyzmu środków harmonicznyc.

Dwa przedwojenne utwory Laksa, czyli sonata wiolonczelowa i suita na skrzypce i fortepian, w sposób absolutnie przekonujący eksponują kontrasty pomiędzy częściami: rozbudowanym allegrem sonatowym, *Andante un poco grave* i motorycznym oraz energetycznym finałowym *Presto* (w sonacie wiolonczelowej), podobnie jak narastanie agogiki w suicie. Zarówno konstrukcja formalna tych dzieł, odsłonięta w najdrobniejszych detalach, jak i jego głęboko emocjonalny wyraz zostały w zarejestrowanym wykonaniu zaprezentowane w sposób budzący najwyższe uznanie. Ballade *Hommage à Chopin* odsłania nienaganny warsztat pianistyczny Pani dr Dominiki Glapiak-Piłasiewicz. Tworzenie atmosfery tego dzieła w oparciu o zawarte w nim intensywne wartości emocjonalne, daje w moim przekonaniu odbiorcy uczucie spełnionych estetycznych doznań – a to dzięki podjętej próbie odtworzenia różnorodnego wyrazu i charakteru melodyki i barwy tej wyjątkowej pod względem artystycznym kreacji.

Światowa premiera fonograficzna *Concerto da camera* to współpraca kameralna na najwyższym poziomie. Dobór i dostosowanie barw poszczególnych instrumentów i fortepianu jest znakomite. Trzeba podkreślić, że Habilitantka była tu liderką zespołu, grającego bez dyrygenta.

Druga ze wskazanych płyt jest przykładem modelowej współpracy pianistki i skrzypka. Pani dr Glapiak-Piłasiewicz jawi się jako artystka wszechstronna, w pełni ukształtowana, dysponująca znakomitym warszatem. Podziwu godne jest zwłaszcza zrozumienie istoty narracji muzycznej, a także umiejętność zestawiania skrajnych emocji za pomocą dużej amplitudy dynamicznej. Brzmienia delikatne, eteryczne kontrastują z dramatycznymi kulminacjami, o surowym kolorycie.

Habilitantka w tym nagraniu imponuje umiejętnością operowania czasem oraz bogatą paletą odcieni dynamicznych. Wspomniane walory uwydatniają się zwłaszcza w utworach (bądź częściach utworów) o charakterze medytacyjnym. Można podziwiać jej znakomitą technikę, wyobraźnię muzyczną oraz przemyślaną interpretację. Całe dzieło artystyczne cechuje

niezwykła precyzja wykonania przy jednoczesnym zachowaniu dużej wirtuozerii i swobody agogicznej.

Jestem głęboko przekonana, że obie przedstawione płyty ukazują Habilitantkę jako artystkę pod każdym względem kompletną i dojrzałą. Utwory zarejestrowane na płytach, to nie tylko znakomita muzyka, ale – co równie istotne – szczegółowo przemyślane i doskonale zagrane. Dzieło artystyczne przyjmuję z wielkim uznaniem.

Aktywność artystyczna

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2016 r. Habilitantka rozpoczęła szeroko zakrojone badania nad twórczością Simona Laksa. Dzięki uzyskanemu w 2017 roku stypendium twórczemu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego rozpoczęła badania w ramach projektu „Przywrócić pamięci”, który zakładał poznanie, wykonanie i prezentację estradową twórczości kompozytora, którego obecność w polskim życiu muzycznym była zdecydowanie nikła. Poza płytą z kwartetami smyczkowymi w wykonaniu Messages Quartet nie było bowiem wielu wykonań ani nagrań twórczości tego kompozytora. Wówczas na przełomie 2017 i 2018 roku Habilitantka zrealizowała szereg koncertów z jego dziełami kameralnymi i solowymi, z udziałem wiolonczelisty Macieja Kułakowskiego oraz skrzypka Roberta Kwiatkowskiego. Odbywała też spotkania studyjne z młodzieżą ze szkół muzycznych z Gdańska, Gdyni i Elbląga w celu szerszej popularyzacji biografii i dzieł Simona Laksa.

W późniejszym okresie Laks znalazł się nie tylko w programach koncertów Habilitantki, ale stał się obiektem jej naukowych zainteresowań. Zaowocowało to wygłoszeniem kilku referatów na konferencjach naukowych, organizowanych przez akademie muzyczne w Gdańsku, Wrocławiu, Łodzi i Krakowie. Bardziej popularną, ale przez to docierającą do szerszej publiczności formą refleksji badawczej były wygłaszane przez Habilitantkę wykłady podczas festiwali. Logicznym ukoronowaniem intensywnych badań nad twórczością Simona Laksa stało się nagranie monograficznej płyty, jednej z dwóch wskazanych we wniosku jako osiągnięcie artystyczne. Poszukując różnorodnych kontekstów, poszczególnych wiedzy o muzyce Simona Laksa. Pani dr Głapiak-Piłasiewicz sięgnęła także po utwory innych urodzonych w Polsce kompozytorów, dla których odnalazła wspólny klucz biograficzny (Nieznane losy kompozytorów polskich XX wieku – historie i dźwięki, które chcesz poznać, VII Festiwal „Gdańscy Pianiści Miastu” – panel naukowy, Ratusz Staromiejski w Gdańsku, 30.05.2019. 2) Wajnberg, Panufnik, Laks – kameralistyka wielkich polskich emigrantów, I Festiwal Kultury Utraconej (organizator: Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, dofinansowanie: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego), Oblackie Centrum Edukacji i Kultury w Gdańsku, 23.05.2022).

Kolejnym, zasługującym na uwagę i podkreślenie obszarem aktywności Habilitantki był jej udział w utworzonym w 2017 r. Polish Piano Trio (wraz z Wraz z Robertem Kwiatkowskim i Błażem Golińskim, koncertmistrzami Orkiestry Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku i profesorami Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki. Z tym zespołem Pani dr Dominika Głapiak-Piłasiewicz wykonywała fundamentalny repertuar przeznaczony na taki skład instrumentów (trio Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego, Johannes Brahmsa, Josepha

Haydna, Ludwiga van Beethovena, Dymitra Szostakowicza, Roberta Schumanna, Fryderyka Chopina czy Andrzeja Panufnika i Mieczysława Wajnera), ale także nieznanne kompozycje i zapomnianych kompozytorów oraz prawykonania utworów współczesnych. Członkowie Polish Piano Trio prowadzili także lekcje mistrzowskie dla zespołów kameralnych w Danii (2022), we Włoszech (2018, 2019) i w Krakowie (2022).

Jak wynika z Autoreferatu, Habilitantka bardzo wcześnie miała okazję współpracować z wybitną polską śpiewaczką, prof. Bożeną Harasimowicz, z którą zarejestrowała wybór pieśni Ryszarda Straussa oraz cykl Ryszarda Wagnera *Fünf Gedichte von Mathilde Wesendonck*. Po uzyskaniu stopnia doktora, p. Dominika Głapiak-Piłasiewicz wielokrotnie nawiązywała cenną i owocną współpracę ze śpiewakami. Na podkreślenie zasługuje jej współpraca z barytonem Krzysztofem Bobrzeckim. Kilkanaście wspólnych koncertów przyniosło rozległy repertuar pieśniowy, jak na przykład nagranie koncertowe, w formacie audio-video, kilkunastu pieśni Aleksandra Wielhorskiego do tekstów Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Bolesława Leśmiana i Marii Konopnickiej. Wielhorski był wybitnym pianistą, co dla Habilitantki stworzyło szczególne wyzwanie, z którego wywiązała się znakomicie. Równie wysoko trzeba ocenić monodram słowno-muzyczny „Piękny strumień”, oparty na słynnym cyklu pieśni Franciszka Schuberta „Piękna młynarka”, a wzbogaconym przez fragmenty poetyckie oraz fortepianową improwizację.

Wśród innych śpiewaków i śpiewaczek, z którymi Habilitantka miała okazję owocnie współpracować, są sopranistki Iwona Hossa, Anna Fabrello, Natalia Dopwell (Trynidad i Tobago), Monika Sendrowska, Karolina Niebrzegowska, mezzosopranistka Karolina Borowczyk, tenor Diego Godoy (Chile) oraz kontratenor Jakub Borowczyk.

Należy jeszcze wspomnieć, że w okresie po uzyskaniu stopnia doktora p. Dominika Głapiak-Piłasiewicz występowała wielokrotnie za granicą jako pianistka koncertująca bądź wykładowczyni na kursach mistrzowskich – w Chile, Czarnogórze, Danii i kilkakrotnie we Włoszech.

Stwierdzam więc, że pani dr Dominka Głapiak-Piłasiewicz wykazuje się istotną działalnością artystyczną i przyczynia się do rozwoju szeroko pojętej kameralistyki fortepianowej w Polsce.

Działalność dydaktyczna, popularyzatorska i organizacyjna

Habilitantka od roku 2017 wraz z podjęciem współpracy z Polish Piano Trio weszła również w skład zarządu Fundacji „Hanseatica”. Ta powstała w 2004 roku organizacja mogła się poszczycić znaczącym dorobkiem, związanym z aktywnością Orkiestry Kameralnej „Hanseatica”, na rzecz której została powołana. Jednak w momencie przyłączenia się p. dr Dominiki Głapiak-Piłasiewicz do Fundacji orkiestra nie istniała, a sama organizacja nie była aktywna. Stopniowo zmieniała ona ten stan rzeczy, zmieniając jej nazwę na obecną „Hanseatica” i poszukując nowych możliwości dla muzyki klasycznej. Stworzyła ona kilka ważnych projektów:

- „Muzyka u Uphagena” – cykl koncertów zrealizowanych od kwietnia 2017 do maja 2023 w Pałacu Uphagena w Gdańsku przy ul. Grunwaldzkiej 5. W ciągu tych 6 lat odbyło się ponad 100 koncertów, na których prezentowali się uznani artyści solo i w zespołach kameralnych, a

także studenci gdańskiej Akademii Muzycznej czy uczniowie trójmiejskich szkół muzycznych. Następnie cykl został przeniesiony do Oblackiego Centrum Edukacji i Kultury w Gdańsku, zyskując jednocześnie nową nazwę: „Gdański Salon Kulturalny – Warto tu być”. Od sierpnia 2023 roku odbyło się już kilka różnorodnych koncertów w tej formule.

- Festiwal „Języki Muzyki” prezentował ciekawe projekty koncertowe z dziedziny muzyki klasycznej, pozostające w przystępnej formule i z udziałem znakomitych artystów. Koncerty Festiwalowe odbywały się zarówno w Gdańsku, jak i w całym regionie pomorskim (Malbork, Kościerzyna, Krokowa, Tczew, Starogard, Nowy Dwór Gdański czy Żukowo).
- „Stocznia Klasyczna” – cykl koncertów w Stoczni Gdańskiej w sezonie letnim, odbywający się od 2021 roku w industrialnej przestrzeni, która stanowi obecnie dla młodych ludzi centrum miasta. Sprofilowane koncerty, dedykowane dwutorowo: rodzicom z dziećmi od lat 3 (o godzinie 12:00) oraz dorosłym melomanom (o godzinie 18:00) przyciągają bardzo liczną i entuzjastyczną publiczność..
- „Hanseatica Kameralia” – realizowany we współpracy z Filharmonią Kaszubską w Wejherowie cykl 4 koncertów, prezentujących programy kameralne.
- Fundacja realizowała także szereg działań edukacyjnych skierowanych do najmłodszych odbiorców.

Tak szeroko zakrojoną działalność animacyjną, Habilitantka także przeniosła do Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki, współtworząc ważne wydarzenia, jak: Międzynarodowy Konkurs Muzyki Kameralnej im. Johanna Brahmsa, Międzynarodowy Festiwal Duetów Fortepianowych, Międzynarodowa Sesja Artystyczno-Naukowa „Z zapomnianych kart polskiej kameralistyki” czy Festiwal „Młoda Gdańska Kameralistyka”. W roku 2017 p. dr Dominika Głapiak-Piłasiewicz była inicjatorką powstania i opiekunem studenckiego Międzywydziałowego Koła Muzyki Kameralnej..

Stworzyła również przedmiot Laboratorium kameralne, który wraz z opracowanym przez nią sylabusem stał się kolejnym przedmiotem odpowiadającym na konkretne zainteresowania studentów w dziedzinie kameralistyki. Sięgają oni po nietypowe (pod względem składu bądź zakresu) dzieła kameralne, jak: Sekstet na klarnet, kwartet smyczkowy i fortepian Aarona Coplanda, Kwartet na koniec czasu Oliviera Messieana, Trio na waltornię, skrzypce i fortepian Johanna Brahmsa, zestawienie kwartetów: fortepianowego i klarnetowego Johanna Brahmsa czy Uwertura na tematy hebrajskie Sergiusza Prokofiewa na klarnet, kwartet smyczkowy i fortepian.

Konkluzja

Działalność dr Dominiki Głapiak-Piłasiewicz w na polu pianistyki składa się z wielu uzupełniających się nurtów i w każdym z nich kandydatka wykazała istotne i wybitne dokonania. Przygotowana przez nią dokumentacja, sporządzona (co należy podkreślić) w sposób szczegółowy, prawidłowo skonstruowany i przejrzysty, przynosi wizerunek wyjątkowej artystki, prawdziwie i głęboko zaangażowanej w działalność artystyczną, organizacyjną i naukową. Kandydatka skupiła się w dużej mierze na wykonywaniu repertuaru kameralnego. Jej poszukiwania artystyczne i towarzysząca im skłonność do stałego poszerzania repertuaru są mi szczególnie bliskie, ponieważ także poświęciłam się

kameralistycy fortepianowej i mogę stwierdzić, że współpraca śpiewaczki z instrumentalistą bądź śpiewakiem jest tym rodzajem partnerstwa, który wymaga dojrzałości, głębokiej znajomości literatury muzycznej, a także predyspozycji emocjonalnych. Mamy tu do czynienia z autentycznym partnerstwem, z muzycznym dialogiem pomiędzy równymi sobie partnerami. Habilitantka przedstawiła dwa ujęcia znakomitych, profesjonalnych nagrań kameralistyki instrumentalnej (w tym także dzieł na fortepian solo), wykazała się intensywną działalnością koncertową i animacyjną oraz dającą znakomite rezultaty współpracą artystyczno-dydaktyczną z młodzieżą muzyczną. Jak wspomniałam wcześniej, szczególnie cenna i zasługująca na najwyższe uznanie była inicjatywa szerszego wprowadzenia na polskie estrady muzyki Simona Laksa, w tym światowa premiera fonograficzna Concerto da camera.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek artystyczny, pedagogiczny i naukowy pani dr Dominiki Głapiak-Piłasiewicz całkowicie spełnia wymagania art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2023, poz. 742 z późn. zm.) i przyjmuję go bez zastrzeżeń. Jej osiągnięcia stanowią nie tylko znaczny wkład w samą dyscyplinę, lecz także stanowią kolejne ogniwo w jej ewolucji.

Prof. dr hab. Jolanta Skorek-Münch